

15 -ാം കേരള നിയമസഭ

1 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നം. 52

08-06-2021 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

ഈസ് ഓഫ് ഡ്യൂയിംഗ് ബിസിനസ്സ്

ചോദ്യം	ഉത്തരം
<p align="center">ശ്രീ. സജീവ് ജോസഫ്, ശ്രീ. ടി. ജെ. വിനോദ്, ശ്രീ. അനൂപ് ജേക്കബ്</p>	<p align="center">Shri. P. Rajeeve (നിയമവും വ്യവസായവും കയറും വകുപ്പ് മന്ത്രി)</p>
<p>(എ) വ്യവസായങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായുള്ള ഈസ് ഓഫ് ഡ്യൂയിംഗ് ബിസിനസ്സ് റാങ്കിങ്ങിൽ സംസ്ഥാനം ഏറെ പിറകിൽ പോയതിന്റെ കാരണങ്ങൾ കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ടോ;</p>	<p>(എ) കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റ് ഫോർ പ്രൊമോഷൻ ഓഫ് ഇൻഡസ്ട്രി ആൻഡ് ഇന്റേണൽ ട്രേഡ് (ഡി.പി.ഐ.ഐ.ടി.) ആണ് രാജ്യത്തെ സംസ്ഥാനങ്ങളുടെ ഈസ് ഓഫ് ഡ്യൂയിംഗ് ബിസിനസ്സ് റാങ്ക് നിർണ്ണയിക്കുന്നത്. വ്യവസായ സംരംഭം തുടങ്ങുന്നതിനും നടത്തിക്കൊണ്ട് പോകുന്നതിനും ആവശ്യമായ അനുമതികളും ലൈസൻസുകളും സമയബന്ധിതമായും സുതാര്യമായും ലഭ്യമാക്കുക, സംരംഭകർക്ക് വകുപ്പുകൾ നൽകുന്ന സേവനങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള വിവരങ്ങൾ നൽകുക, ഓൺലൈൻ സംവിധാനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുക, സംരംഭകർക്ക് ഓൺലൈൻ സംവിധാനത്തിലൂടെ അപേക്ഷകൾ സമർപ്പിക്കുന്നതിനും, ഫീസടക്കുന്നതിനും അനുമതികൾ ഡൗൺലോഡ് ചെയ്യുന്നതിനും വേണ്ട നിർദ്ദേശങ്ങൾ വകുപ്പുകളുടെ വെബ്സൈറ്റ് വഴി നൽകുക, നടപടിക്രമങ്ങൾ ലഘൂകരിക്കുന്നതിനുള്ള ചട്ടങ്ങളിലെ ഭേദഗതികൾ കൊണ്ടുവരുക എന്നിവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തയ്യാറാക്കുന്ന ആക്ഷൻ പ്ലാനിന്റുകൾക്ക് ലഭിക്കുന്ന മാർക്കുകൾക്കും സംരംഭകരുടെ ഇടയിൽ ഡി.പി.ഐ.ഐ.ടി. നടത്തുന്ന അഭിപ്രായ സർവ്വേയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലുമാണ് ഓരോ സംസ്ഥാനത്തിന്റെയും സ്ഥാനം നിർണ്ണയിക്കുന്നത്. 2019 ലെ ബിസിനസ് റിഫോം ആക്ഷൻ പ്ലാൻ അനുസരിച്ച് ഓരോ സംസ്ഥാനത്തിനും 187 ദൗത്യങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിൽ 157 ദൗത്യങ്ങൾ കേരളം പൂർത്തിയാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഇത് നിർബന്ധിത ദൗത്യത്തിന്റെ 85 ശതമാനം വരും. ഇതിനായി കഴിഞ്ഞ നാല് വർഷമായി, നിർദ്ദേശിച്ച പരിഷ്കാരങ്ങൾ രൂപീകരിക്കുന്നതിലും നടപ്പാക്കുന്നതിലും കേരളം സ്ഥിരവും</p>

ആസൂത്രിതവുമായ പുരോഗതി കൈവരിച്ചിരുന്നു. 2020 ലെ ബിസിനസ് റിഫോം ആക്ഷൻ പ്ലാൻ അനുസരിച്ച് ഓരോ സംസ്ഥാനത്തിനും 301 ദൗത്യങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിൽ 47 ദൗത്യങ്ങൾ സംസ്ഥാനത്തിന് ബാധകമല്ല എന്ന് രേഖാമൂലം അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബാക്കിയുള്ള 254 ദൗത്യങ്ങളിൽ 238 എണ്ണം പൂർത്തീകരിച്ച് ഡി.പി.ഐ.ഐ.ടി. ക്ക് തെളിവുകൾ സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇത് നിർബന്ധിത ദൗത്യത്തിന്റെ 94 ശതമാനം വരും. മുൻ വർഷത്തേക്കാൾ ഏകദേശം 10 ശതമാനം പുരോഗതി ഇക്കാര്യത്തിൽ നേടാനായിട്ടുണ്ട്. ഡി.പി.ഐ.ഐ.ടി., സംസ്ഥാന സമർപ്പിച്ച രേഖകളുടെ സൂക്ഷ്മപരിശോധന നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഇതിനുശേഷം സംരംഭകരുടെ ഇടയിൽ നടത്തുന്ന അഭിപ്രായ സർവ്വേയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് സംസ്ഥാനത്തിന്റെ റാങ്കിങ് നിശ്ചയിക്കുന്നത്. ഭൂമിശാസ്ത്രപരവും ജനസംഖ്യാധിഷ്ഠിതവും പാരിസ്ഥിതികവുമായ ആവാസവ്യവസ്ഥയിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്ത വെല്ലുവിളികൾ നേരിടുന്ന സംസ്ഥാനങ്ങളെ / കേന്ദ്ര ഭരണ പ്രദേശങ്ങളെ ഒറ്റ അളവ് കോൽ (single yardstick) ഉപയോഗിച്ച് BRAP നിർണ്ണയിക്കുന്നത് യുക്തിപരമല്ലയെന്ന് കാട്ടി സംസ്ഥാനം പല തവണ DPIIT യുടെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. താഴെ പറയുന്ന കേരളത്തിന്റെ സവിശേഷ സാഹചര്യങ്ങൾ കൂടി റാങ്ക് നിർണ്ണയത്തിൽ പരിഗണിക്കപ്പെടേണ്ടതുണ്ടെന്ന് വിലയിരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇന്ത്യയിലെ വിവിധ സംസ്ഥാനങ്ങൾ വ്യാവസായികവൽക്കരണത്തിന്റെ വിവിധ തലങ്ങളിലാണ്. അതിനാൽ വ്യവസായവൽക്കരണത്തിൽ ശക്തമായ തുടക്കം കുറിച്ച സംസ്ഥാനങ്ങളെ മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുന്നതിൽ യുക്തിയില്ല. കേരളം ഒരു ചെറിയ സംസ്ഥാനമായതിനാലും, ജനസംഖ്യയുടെ സാന്ദ്രത കൂടിയതിനാലും വ്യാവസായിക / ബിസിനസ് ആവശ്യങ്ങൾക്ക് അനുയോജ്യമായ ഭൂമിയുടെ ലഭ്യത പരിമിതമാണ്. കേരളം, ഒരു വശത്ത് വനമേഖല (പരിസ്ഥിതി ദുർബലവും ലോലവുമായ പ്രദേശങ്ങൾ), മറുവശത്ത് തീരദേശ മേഖലയുമാണ്. ഉയർന്ന റാങ്കിലുള്ള വലിയ സംസ്ഥാനങ്ങളുടെ നിലവാരം പരിഗണിക്കുന്ന അതേ മാനദണ്ഡം ഉപയോഗിച്ച് സംസ്ഥാനത്തെ വ്യവസായ പുരോഗതി അളക്കാൻ കഴിയില്ല. വ്യാവസായിക ആവശ്യങ്ങൾക്കായി തരംതിരിക്കാൻ കഴിയാത്ത, വിപുലമായ തണ്ണീർ തടങ്ങളും (wet

		<p>land) നെൽകൃഷി സ്ഥലങ്ങളുടെയും (paddy land) അളവുകൾ റാങ്കിംഗിൽ കണക്കാക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല 30% ന് മുകളിൽ വലിയ വനമേഖലയുള്ള കേരളത്തിൽ വിപുലമായ വന്യജീവി സംരക്ഷണ കേന്ദ്രങ്ങൾ, സങ്കേതങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയുണ്ട്. വലിയ ഭൂപ്രദേശങ്ങളുടെ ലഭ്യതയെ ഇത് പരിമിതപ്പെടുത്തുന്നു. ഇക്കാര്യങ്ങൾ റാങ്കിംഗ് നിർണ്ണയ വേളയിൽ പരിഗണിക്കപ്പെടേണ്ടതായിരുന്നു. കേരളത്തിലെ ജനങ്ങൾ വളരെ സാക്ഷരരും പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങളോട് വളരെ വികാരപരമായി പ്രതികരിക്കുന്നവരുമാണ്. ഹരിത സംരക്ഷണം, മലിനീകരണ നിർമ്മാർജ്ജനം, നെൽ കൃഷിക്കുള്ള ഭൂമി പരിവർത്തനം ചെയ്യാൻ കഴിയാത്ത അവസ്ഥ, ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കൽ തുടങ്ങിയവ പൊതുജന പ്രക്ഷോഭത്തിലേക്ക് നയിക്കപ്പെടും. സംസ്ഥാനം വളരെ നേട്ടങ്ങൾ കൈവരിച്ച പ്രധാന മേഖലകളായ ടൂറിസം, ഐടി, പ്ലാന്റേഷനുകൾ, ഭക്ഷ്യ സംസ്കരണം തുടങ്ങിയവയുടെ പുരോഗതികൾ പരാമീറ്ററുകളിൽ പരിഗണിച്ചിട്ടില്ല. ഏകജാലക സംവിധാനം വഴി സമയബന്ധിതമായി പല അനുമതികളും ലഭ്യമായിട്ടും അഭിപ്രായ സർവ്വേകളിൽ വ്യക്തികളും വ്യവസായികളും ഇവയെക്കുറിച്ച് വേണ്ടവിധം അഭിപ്രായങ്ങൾ പ്രകടിപ്പിക്കാറില്ല എന്ന് ബോധ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. വ്യവസായികളിൽ നിന്നും ശേഖരിക്കുന്ന അഭിപ്രായങ്ങൾ അഥവാ ഫീഡ്ബാക്ക് സർവ്വേ EODB റാങ്കിംഗ് നിശ്ചയിക്കുന്നതിൽ നിർണ്ണായക ഘടകമാകുന്നു. ആയതിനാൽ ഇവ മെച്ചപ്പെടുത്താൻ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി വ്യവസായ വകുപ്പിന്റെ കോൾ സെന്റർ മുഖേന സംരംഭകരെ നേരിട്ട് ബന്ധപ്പെട്ട് അഭിപ്രായങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും സ്വരൂപിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.</p>
(ബി)	<p>ഈസ് ഓഫ് ഡ്യൂയിംഗ് ബിസിനസ്സ് മെച്ചപ്പെടുത്താൻ സ്വീകരിച്ച നടപടികൾ എന്തൊക്കെയാണെന്ന് വിശദമാക്കാമോ;</p>	<p>(ബി) സംസ്ഥാനത്തെ കൂടുതൽ വ്യവസായ സൗഹൃദമാക്കുക, വ്യവസായ നിക്ഷേപം ആകർഷിക്കുക, വ്യവസായ വളർച്ചയിൽ മറ്റ് മുൻനിര സംസ്ഥാനങ്ങളോടൊപ്പം എത്തിക്കുക, സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ഈസ് ഓഫ് ഡ്യൂയിംഗ് ബിസിനസ്സ് റാങ്കിംഗ് മെച്ചപ്പെടുത്തുക, തുടങ്ങിയ ലക്ഷ്യങ്ങളോടു കൂടി കേന്ദ്രസർക്കാരിന്റെ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി കേരളത്തിൽ നടപ്പാക്കി വരുന്നു. വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ ചട്ടങ്ങളും, നിയമങ്ങളും ലഘൂകരിക്കാനും, അതുവഴി വ്യവസായ സംരംഭങ്ങളുടെ സുഗമമായ നടത്തിപ്പിനായിട്ടാണ് ഏഴു നിയമങ്ങളിൽ ഭേദഗതി വരുത്തിക്കൊണ്ട് “2018 ലെ കേരള ഇൻവെസ്റ്റ്മെന്റ് പ്രമോഷൻ ആന്റ് ഫെസിലിറ്റേഷൻ ആക്ട് “ എന്ന പേരിൽ</p>

പുതിയ നിയമം സർക്കാർ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. വ്യവസായം തുടങ്ങുന്നതിന് വിവിധ വകുപ്പുകളിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന അനുമതികളുടെ ഏകജാലക ഓൺലൈൻ സംവിധാനം, തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും നൽകുന്ന കെട്ടിട പ്ലാനുകളുടെ ഓൺലൈൻ അനുമതികൾ, വിവിധ വകുപ്പുകൾ തമ്മിലുള്ള സംയുക്ത പരിശോധനാരീതി, സ്പോട്ട് രജിസ്ട്രേഷൻ, വിവിധ വകുപ്പുകളിൽ നിന്നുള്ള സമയബന്ധിതമായ അനുമതികൾ നൽകുന്നത്, സെൽഫ് സർട്ടിഫിക്കേഷൻ (സ്വയം സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തൽ), ഡീംഡ് അപ്രൂവൽ, വൈദ്യുതി കണക്ഷൻ, ട്രേഡ് ലൈസൻസ് എന്നിവ എളുപ്പത്തിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള വ്യവസ്ഥകളാണ് മേൽപ്പറഞ്ഞ പുതിയ നിയമത്തിന്റെ അനുകൂല ഘടകങ്ങൾ. കൂടാതെ വ്യവസായം ആരംഭിക്കുന്നതിന് പുതിയ സംരംഭകർക്കായി ഒരു ഓൺലൈൻ ഏകജാലക സംവിധാനം (കെ-സിഎസ്) 11.02.2019 മുതൽ നിലവിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്. പുതിയ വ്യവസായ സംരംഭകർക്ക് ഇതിലൂടെ 15 വകുപ്പുകൾ / ഏജൻസികൾ നിന്നുമുള്ള അനുമതി കാലതാമസം ഇല്ലാതെ ഓൺലൈനായി ലഭ്യമാക്കുന്നതാണ്. കൂടാതെ 29.09.2020യിൽ ആരംഭിച്ച KSWIFT-Phase II ലൂടെ കൂടുതൽ വകുപ്പുകൾ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചു കൊണ്ട് വ്യവസായ സംരംഭകർക്ക് ലൈസൻസുകൾ ലഭിക്കുവാനും നിലവിലുള്ള സംരംഭകർക്ക് ലൈസൻസ് പുതുക്കുവാനും സാധിക്കുന്നതാണ്. കോമൺ ആപ്ലിക്കേഷൻ ഫോറം, ഏകീകൃത പണമൊടുക്കൽ രീതി, സമയബന്ധിത ക്ലിയറൻസുകൾ, ഡിജിറ്റൽ അനുമതികൾ, ഏകജാലക ക്ലിയറൻസ് ലഭ്യമാക്കൽ എന്നിവയാണ് കെ-സിഎസ് പ്രധാനപ്പെട്ട സവിശേഷതകൾ. നിലവിലുള്ള നിയമങ്ങൾക്കനുസൃതമായി പൂർണ്ണരൂപത്തിൽ ലഭിക്കുന്ന അപേക്ഷകൾ പരിഗണിച്ചു ലൈസൻസ് നൽകുന്നതിനുള്ള കാലാവധി 30 ദിവസമാണ്. ഇത് മുഖാന്തരം വ്യവസായം തുടങ്ങുവാനുള്ള ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ ലഘൂകരിക്കുകയാണ് പ്രധാന ലക്ഷ്യം. കൂടാതെ സംസ്ഥാനത്ത് കൂടുതൽ തൊഴിൽ അവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുവാനും പുതിയ വ്യവസായങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും വേണ്ടിയാണ് 10 കോടി രൂപ വരെ മൂലധന നിക്ഷേപമുള്ളതും മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡിന്റെ വിജ്ഞാപന പ്രകാരം റെഡ് കാറ്റഗറിയിൽ വരാത്തതുമായ സൂക്ഷ്മ-ചെറുകിട-ഇടത്തരം പദ്ധതികളേയും, സംസ്ഥാന നിയമങ്ങൾക്ക് കീഴിലുള്ള ചില ലൈസൻസുകൾ, അനുമതികൾ, പെർമിറ്റുകൾ എന്നിവ നേടുന്നതിൽ

		<p>നിന്നും ആദ്യത്തെ മൂന്ന് വർഷത്തേക്ക് ഒഴിവാക്കിക്കൊണ്ട് “2019 ലെ ദി കേരള മൈക്രോ ബ്യൂറോ മീഡിയം എൻറർപ്രൈസസ് ഫെസിലിറ്റേഷൻ ആക്ട്” ലൂടെ സംസ്ഥാനത്ത് വ്യവസായങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനായി, KSWIFT വഴി ഒരു സ്വയം സാക്ഷ്യപത്രം സമർപ്പിച്ച് കൈപ്പറ്റ രസീത് ലഭ്യമാക്കാവുന്ന സൗകര്യം കൊണ്ടുവന്നത്. സംസ്ഥാനത്തെ വ്യവസായ അന്തരീക്ഷം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന്റെ ഭാഗമായിട്ടാണ് സർക്കാർ ഇൻവെസ്റ്റ് കേരള പോർട്ടൽ നടപ്പിലാക്കിയിരിക്കുന്നത്. ഇതിലൂടെ വ്യവസായികൾക്ക് ലഭ്യമാകുന്ന ആനുകൂല്യങ്ങൾ, സഹായങ്ങൾ, അനുമതികളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ, നിക്ഷേപം നടത്തുവാൻ അനുകൂലമായ മേഖലകൾ തുടങ്ങിയവയെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ സംരംഭകർക്ക് പ്രസ്തുത ഇൻവെസ്റ്റ് കേരള പോർട്ടലിലൂടെ ലഭ്യമാകുന്നതാണ്. കൂടാതെ സംസ്ഥാനത്ത് സൂക്ഷ്മ ചെറുകിട ഇടത്തരം വിഭാഗത്തിൽപ്പെടാത്ത നൂതന സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനും അതുവുമുപേക്ഷിച്ചു തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനും, സംരംഭകർക്ക്, ഇൻവെസ്റ്റ്മെന്റ് ഫെസിലിറ്റേഷൻ ബ്യൂറോ യിലൂടെ, 7 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ വ്യവസായിക ലൈസൻസ് ലഭ്യമാക്കുവാനുള്ള നടപടികളും ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിനായി കേരള സൂക്ഷ്മ ചെറുകിട ഇടത്തരം വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കൽ ആക്റ്റിൽ ഭേദഗതികൾ വരുത്തി ഒരു ഓർഡിനൻസ് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. നിക്ഷേപകരുടെ പരാതികൾ, ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ എന്നിവ നിയമ/ ചട്ടങ്ങളുടെ ഭാഗമായുള്ളതും അല്ലാത്തതുമായാകാം. ഇവ സമയബന്ധിതമായി പരിഹരിക്കാൻ സംസ്ഥാനത്ത് ഒരു സ്റ്റാറ്റൂട്ടറി കമ്പ്ലെയിന്റ് റിഡ്രസ്സൽ കമ്മിറ്റി (Statutory Complaint Redressal Committee) രൂപീകരിക്കുന്ന നടപടികൾ അന്തിമഘട്ടത്തിലാണ്.</p>
(സി)	<p>ഈസ് ഓഫ് ഡ്യൂയിംഗ് ബിസിനസ്സ് മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി കേന്ദ്രസർക്കാർ എന്തെങ്കിലും നിർദ്ദേശങ്ങൾ മുന്നോട്ടുവെച്ചിരുന്നോ; ഇതിൽ എന്തൊക്കെ നിർദ്ദേശങ്ങളാണ് സർക്കാർ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ളത്;</p>	<p>(സി) ഈസ് ഓഫ് ഡ്യൂയിംഗ് ബിസിനസ്സിന്റെ നോഡൽ ഏജൻസിയായ കെ.എസ്.ഐ.ഡി.സി., കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ ഏജൻസിയായ ഡി.പി.ഐ.ഐ.ടി. യുടെ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ചാണ്, വിവിധ സർക്കാർ വകുപ്പുകളുടെയും ഏജൻസികളുടെയും സഹകരണത്തോടെ, സംരംഭകരുടെ വ്യവസായവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ആത്യന്തിക കാര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന് വേണ്ട നടപടികൾ എടുത്തു വരുന്നത്. ജില്ലാ തലത്തിലും, സംസ്ഥാന തലത്തിലും നിശ്ചിത ബിസിനസ് റിഫോം ആക്ഷൻ പ്ലാനുകൾ നടപ്പിലാക്കുന്നത് ഡി.പി.ഐ.ഐ.ടി.-</p>

		<p>യുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരമാണ്. കൂടാതെ സംസ്ഥാനത്തെ വിവിധ വകുപ്പുകളും ഏജൻസികളും വ്യവസായങ്ങൾക്ക് നൽകുന്ന സേവനങ്ങൾ കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി, സംരംഭകർക്ക് സർക്കാരുമായി സമ്പർക്കം വരുന്ന എല്ലാ മേഖലകളിലും ഏതെങ്കിലും തരത്തിലുള്ള ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ തോന്നുന്ന പക്ഷം അത്തരത്തിലുള്ള ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ ലഘൂകരിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി 'മിനിമൈസിങ് റെഗുലേറ്ററി കംപ്ലയൻസ് ബർഡൻ' എന്ന പേരിൽ ഒരു പദ്ധതി ഡി.പി.ഐ.ഐ.ടി.യുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു.</p>
(ഡി)	<p>കേന്ദ്ര വ്യവസായ പ്രോത്സാഹന മന്ത്രാലയം പ്രസിദ്ധീകരിച്ച വ്യവസായസൗഹൃദസംസ്ഥാനങ്ങളുടെ പട്ടികയിൽ നിലവിൽ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ റാങ്ക് എത്രയാണെന്ന് വെളിപ്പെടുത്താമോ?</p>	<p>(ഡി) കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റ് ഓഫ് പ്രൊമോഷൻ ഓഫ് ഇൻഡസ്ട്രി ആൻഡ് ഇൻറ്റേണൽ ട്രേഡ് (DPIIT) 2019-ൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച ഈസ് ഓഫ് ഡ്യൂയിംഗ് ബിസിനസ്സ് (EoDB) റാങ്കിംഗിൽ കേരളം 28-ാമത് സ്ഥാനത്താണ് .</p>

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ